

РЕЦЕНЗИЯ

**от доц. д-р Ангел Ангелов Заберски
щатен преподавател в Нов български университет,
бакалавърски факултет,
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство”,
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“
по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”**

за кандидат

Дамян Парушев

Настоящата дисертация на Дамян Парушев на тема „Някои особености на холистичното преподаване по флейта” е развита в един вълнуващ обем от 172 страници. Трудът се състои от: четири глави, заключение с изводи, приложения, интервю, референтни източници, библиография. Изведени са приносите на дисертационния труд. Приложена е библиография съдържаща 63 източника на английски, немски, руски и български езици.

Позволих си съвсем сбито да направя горното изброяване на дяловете, защото те представят още от пръв поглед изрядната логическа структура на изследването и цялостното развитие на идеите на дисертанта. Нещо повече, изборът на темата на дисертацията, както и цялото изследване на „Особеностите на холистичното преподаване по флейта“ имат реален практически принос, тъй като поставения проблем не е изследван досега и наистина представлява интерес в най-общ смисъл, но и в частност би бил полезен и на изпълнителската школа по флейта у нас и в чужбина. Следва да отбележа, че голяма част от ядрото, елементите и основополагащата същност на описаната в текста проблематика са разработени от дисертанта в цялостната му изпълнителска дейност до момента. А всичко това прави от своя страна текста значим, академичен и с ясно научно-практическо приложение и той отговаря напълно на изискването за научна актуалност и очакван изследователски принос.

Избраният от автора изследователски подход в областта е приносен, изключително новаторски и може да бъде приет като модел и инструмент за изграждане на концепция, образност, внушение и комуникация с

аудиторията. Това проличава още от глава първа, където са основите, целите, задачите които си поставя докторантът. Показва, че обстояния анализ и изследователски маниер ще бъдат на академично ниво. От своя страна логиката на структуриране и цялостно изграждане на текста на дисертацията показва една много висока степен на познаване на изследвания проблем. Структурата на текста на дисертацията е положена в горе коментиранияте четири големи дяла, които са развити на основата на една непрекъснато изграждане и надграждане на мисли и анализи, което води до центъра на дисертацията, а именно: „Особености на холистичното преподаване по флейта“. Основните параметри на изследването, тематиката, целите и задачите му са положени още във въведение-то на дисертацията, където автора е дефинирал точно и ясно обекта на своя интерес. Начинът по който го прави е добър подход при анализ на пиеси за флейта разбран и разработен, като метод за създаване на идея и концепция за сценична реализация. Целите са насочени към разглеждането и проследяването на процеса на работа на изпълнителя над предложения от докторанта музикален текст, което логично води и до цялостен анализ. Една от задачите която си поставя Дамян Парушев е да дефинира и формулира основата на изграждането на емоционалната експресия. При все, че доколкото аз съм запознат, цитираната музика за флейта, носи невероятна душевност и „топлина“.

Представянето на втория дял на текста „Холистичното начало и камерното ансамбловото музициране в две части се основава на изключително детайлното разглеждане на анализа на музикалната структура – тематизъм, агогика, тембър, динамика, темпа, щрихи, интерпретация. Мисленето и търсенето на начини за анализаторска работа на основата на исторически, доста любопитни факти и методологията по която докторантът го прави, считам е изключително ценна и полезна. Бих

добавил даже – интересна тема дори и за непрофесионален читател, но с любителски интереси насочени към музиката.

В глава трета от темата Дамян ни запознава с личността на Г. Ф. Телеман и холистичната идея. На мен ми бе интересно да се запозная и открия интересни факти около живота на Телеман, с които не се бях срещал до сега. Несъмнено Телеман е известен с не малкия брой композиции за флейта. Докторантът доказва, че просветителският модел на Телеман и стилистика на творческата му инвенция има културно и социално значение навсякъде по света. Както и значимостта му в музикалните течения и преднамереното му използване от изпълнителите, е опит за намиране и утвърждаване на музикална идентичност.

По нататък силно впечатление ми направи дялът в който докторанта прави анализ на музикална структура – тематизъм, хармония, изразна специфичност в първа соната от цикъла Шест канонични сонати от Телеман. Аз приемам това като приносен детайл, но и като един от центровете на теоретичното изследване на Дамян Парушев. Център който аз лично приемам като обобщение основано на изпълнителската дейност на дисертанта като флейтист, в която той е достигнал до реални практически решения на сложни научно приложни проблеми от областта на изпълнителското изкуство. Това по моему представлява оригинален принос в музикалната наука и поне аз нямам информация това да е изследвано в световната музикалнотеоретична практика. Такова проучване и изследване което прави докторанта, би помогнало малди изпълнители, преподаватели и студенти, да разберат по-добре холистичното начало, което ще доведе до нови хоризонти за интерпретация.

Този анализ на творбите позволява по-задълбочено познаване на дадено музикално произведение, тъй като показва структурните връзки на композицията с техническите проблеми, както и решенията им. Това вече

би могло да се нарече връзка между пиеса, изпълнител, публика. Докторантът анализира холистичното от гледна точка на музикалното значение свързано с културния контекст, което би довело до свобода на изразяването и интерпретацията. В примерите които той предлага и анализира (6 канонични сонати от Телеман) се илюстрира именно това- поетиката, лириката, сантименталността и душевността.

Приложените и анализирани нагледни примери в дисертацията придават солидна научна основа на целия текст. Те внасят голяма яснота и спомагат за по-ефективно вникване в тази материя. Видимо докторантът е изключително вещ по отношение и на съвременните музикални подходи и има много солидна теоретична основа, като по този начин работата му може да бъде приета като един великолепен пример за сложно и аналитично мислене.

Представената в края на текста информация по отношение на библиография (63) източника, публикации (2), приложения (4), богато творческо CV, във връзка с дисертационния труд, референтните източници е впечатляваща. За мен тя е едно солидно доказателство, че дисертационният труд е разработен самостоятелно и че избраната методология и методика на изследване е основана на богат опит, което от своя страна води до пълно съответствие с поставените цел, задачи и принос на дисертационния труд. Разбира се , не бих искал да подминавам и участието на научния ръководител доц. д-р Ермила Секулинова-Швайцер за оказаната неоченима методическа помощ при структурирането на работата, насоките, и идеите за създаването на такъв великолепен труд.

Запознат съм с представеният ми автореферат на Дамян Парушев, който съдържа 34 страници и синтезирано, много точно представя основни положения от текста на дисертацията, като в него е включено пълно и точно представяне на публикациите на автора в специализирани

издания, както и неговата концертна дейност, участията му в майсторски класове, уъркшопове и семинари. Една наистина богата творческа биография!

От всичко споделено от мен си позволявам да оценя високо цялата практическа, методическа и творческа дейност на докторанта, също и цялостната изследователска работа и написването на текста на дисертацията. С това бих желал да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на докторанта Дамян Парушев образователната и научна степен „доктор” по специалност 8.3. „Музикално и танцово изкуство”.